

AFGØRELSE I GENOPTAGELSESSAG FRA ANKENÆVNET FOR BUS, TOG OG METRO

- Journalnummer:** 2022-0034
- Parternes krav:** Midttrafik har begæret den af 1. november 2022 truffede afgørelse genoptaget. Begrundelsen er gengivet nedenfor
- Ankenævnets sammensætning:** Nævnensformand, landsdommer Tine Vuust
Torben Steenberg
Anna Langskov Lorentzen

Ankenævnet for Bus, Tog og Metro har på sit møde den 8. februar 2023 truffet følgende

AFGØRELSE:

Med de præciseringer, der fremgår nedenfor, stadfæstes den tidligere afgørelse af 1. november 2022, hvorefter Midttrafik skal frafalde kontrolafgiften og endvidere skal betale 10.000 kr. i sagsomkostninger, jf. ankenævnets vedtægter § 25, stk. 1 og stk. 2.

Da klageren har fået medhold i klagen, tilbagebetales klagegebyret, jf. ankenævnets vedtægter § 24, stk. 2.

-oOo-

Hver af parterne kan anlægge sag ved domstolene om de forhold, som klagen har vedrørt.

Klageren henvises til at søge yderligere oplysning om eventuel bistand i forbindelse med sagsanlæg fx på www.domstol.dk, www.advokatnoeglen.dk og /eller eget forsikringssselskab om eventuel forsikringsretshjælp.

SAGENS OMSTÆNDIGHEDER:

Den 1. november 2022 traf ankenævnet afgørelse i nærværende sag, der vedrører en kontrolafgift på 750 kr. udstedt til klageren af Midttrafik efter, hun var blevet automatisk checket ud af rejsekortsystemet som følge af, at hun ikke havde omstillet sit Rejsekort Anonymt til høj forudbetaling som krævet, da hun skulle rejse fra Vejle til Aarhus, som er en rejse mellem landsdele.

Ankenævnet udtalte følgende:

"Ankenævnet lægger til grund, at klageren på en rejse mellem Vejle st. i Sydjylland og Aarhus i Midtjylland checkede ind på Vejle st. med et Rejsekort Anonymt, som var indstillet til lokale rejser

med en forudbetaling på 70 kr., og at rejsekortsystemet, da Rejsekortet kom i kontakt med en kortlæser i en bus i Aarhus, registrerede dette og foretog et automatisk check ud af Rejsekortet.

En betingelse for at benytte Rejsekort Anonymt til rejser mellem landsdelene er, at kortet indstilles til en høj forudbetaling på 600 kr., og hvis kortet alligevel benyttes til denne type rejse uden at være blevet omstillet, rejses der uden gyldig rejsehjemmel.

Ankenævnet bemærker, at hvis man glemmer (eller undlader) at checke ud på et Rejsekort Anonymt, betaler man forudbetalingen for rejsen, og da prisen for rejse mellem landsdelene ofte kan være højere end den forudbetaling på 70 kr., der betales for at rejse lokalt, er det berettiget at fastsætte en højere forudbetaling for at sikre billetindtægter på rejser mellem landsdelene.

Reglen om, at der kræves høj forudbetaling ved rejser mellem landsdelene, fremgår på selve Rejsekortet, hvorfor der efter ankenævnets opfattelse er oplyst tilstrækkelig tydeligt om selve reglen.

Ankenævnet finder derfor, at det var berettiget, da klageren af rejsekortsystemet blev checket ud automatisk, fordi hun på rejsen mellem Vejle i Sydjylland og Aarhus i Midtjylland benyttede et Rejsekort Anonymt, der ikke var omstillet til høj forudbetaling.

Da klageren således ved kontrollen ikke var checket korrekt ind på sit Rejsekort Anonymt, blev kontrolafgiften dermed i selve kontrolsituationen pålagt med rette.

Ankenævnet bemærker, at klageren forsøgte at lave et korrekt skifte check ind, hvorved hun blev automatisk checket ud af rejsekortsystemet, og at hun ved dette check ud betalte den fulde pris på 118 kr. for rejsen, idet prisen for at rejse det sidste stykke til stoppestedet nærmest hendes bopæl var den samme.

På denne baggrund finder ankenævnet, at der i den konkrete sag har foreligget sådanne helt særlige omstændigheder, at Midttrafik i sin behandling af sagen i 1. instans skulle have frafaldet kontrolafgiften.

Ankenævnet har ved afgørelsen heraf lagt vægt på, at det kan lægges til grund, at klageren ikke skulle rejse længere end til sin bopæl i Åbyhøj, at hun dermed isoleret set havde betalt den fulde pris for rejsen, og at formålet med reglen om høj forudbetaling er at sikre billetindtægter. Ankenævnet har endvidere tillagt det vægt, at klageren rejste fra en by, som ligger lige på grænsen mellem to landsdele, hvor det ikke fremgår tydeligt af Danmarkskortet på bagsiden af Rejsekortet, hvor grænsen præcist skiller, at de beskeder, hun fik på kortlæseren i bussen, i situationen, hvor hun efter påstigning i en bus korrekt forsøgte at lave et skifte check-ind, ikke var umiddelbart forståelige, samt at der var et kort tidsforløb i bussen fra klagerens påstigning, til kontrollen fandt sted.

Der ses ikke at være risiko for omgåelse af reglen om at omstille Rejsekortet med en højere forudbetaling.

Da klageren har fået medhold i klagen, pålægges Midttrafik at betale sagsomkostninger til ankenævnet på 10.000 kr. for ankenævnets behandling af sagen, jf. ankenævnets vedtægter § 25, stk. 1 og stk. 2.

Midttrafik anmodes om at orientere Aarhus Kommune om afgørelsen således, at rykkergebyrerne kan annulleres."

For så vidt angår selve sagens faktiske omstændigheder henviser ankenævnet til den tidligere truffne afgørelse.

Midttrafik har begæret sagen genoptaget med følgende begrundelse:

” Midttrafik anmoder Ankenævnet om at genoptage sagen af 2 årsager.

1. Midttrafik mener, at præmissen er forkert
2. Brud med hidtidige principper og risiko for vidtrækkende præcedens

Ad 1.

Ankenævnet bemærker, at klager har betalt den fulde pris. Det er korrekt, men den fulde pris er tilfaldet DSB, idet rejsen er registreret som en ren DSB-rejse. Den manglende registrering af delrejsen med Midttrafik på rejsekortet, betyder at Midttrafik ikke får betaling for transportydelsen.

Ad 2.

Det har hidtil været et bærende princip i Ankenavnets afgørelser, at den kollektive trafik har en udpræget grad af selvbetjening og hermed er ansvaret for korrekt billettering hos kunden selv. Dette betyder bl.a., at man skal sætte sig ind i betingelserne for sit billetprodukt. Der er kun én regel beskrevet på rejsekort anonym. Hvis man rejser i grænseområdet og ikke kan se præcist hvor det er på kortet, bør man derfor undersøge sagen.

Hvis man kan få eftergivet en kontrolafgift på baggrund af, at man har betalt det fulde beløb, kan det samme princip overføres til mobilbilletter, der er købt for sent. Det vil gøre det umuligt at sikre billetindtægterne, idet kunder så blot kan vente med at gennemføre billetkøb ved en evt. kontrol – og undlade at gennemføre købet ved manglende kontrol.”

ANKENÆVNETS AFGØRELSE OG BEGRUNDELSE AF 8. FEBRUAR 2023:

Midttrafik har anført, at ankenavnets præmis, om at klageren har betalt den fulde pris for rejsen, er forkert, fordi den manglende registrering af delrejsen med Midttrafik på rejsekortet, betyder at Midttrafik ikke har fået betaling for transportydelsen.

I den konkrete sag blev klageren automatisk (forceret) checket ud i Midttrafiks bus, hvorfor rejsekortsystemet har registreret, at klageren faktisk var ombord på en af Midttrafiks busser, og da klageren endvidere blev mødt af en kontrollør, er det også dokumenterbart, at klageren rejste med bussen. Derfor burde det principielt være muligt for Midttrafik at få efterkorrigeret den pågældende rejse med henblik på at modtage de rette billetindtægter. Spørgsmålet om fordelingen af indtægter fra Rejsekort mellem trafikvirksomhederne afgøres imidlertid suverænt af trafikvirksomhederne selv (via deres interne aftaler herom), og kan derfor ikke medtages i ankenavnets objektive konstatering af, at klageren betalte den korrekte og fulde pris for den omhandlede rejse.

Midttrafik har endvidere anført, at ankenavnets afgørelse i nærværende sag er et brud med hidtidige principper, og at der er risiko for vidtrækkende præcedens.

Det skal for god ordens skyld fastslås, at de bærende principper om selvbetjening og passagerens eget ansvar for korrekt billettering, som Midttrafik henviser til, ikke er principper, der er udledt af ankenavnets afgørelser, men derimod fremgår af såvel loven som trafikvirksomhedernes kortbestemmelser og rejseregler (de Fælles landsdækkende rejseregler). Kontrolafgiften blev i kontrolsituationen udstedt til klageren, fordi hun ikke var checket ind på sit Rejsekort, og ankenævnet har i sin afgørelse konstateret, at dette var berettiget.

I den efterfølgende klagesagsbehandling hos Midttrafik blev kontrolafgiften fastholdt med samme begrundelse, nemlig at klageren *selv* havde checket ud i bussen, *uanset* at hun faktisk var blevet *automatisk* checket ud, da hun forsøgte at foretage et *korrekt* skifte check ind. Det var først i forbindelse med sagens behandling i ankenævnet, at Midttrafik fastholdt kontrolafgiften med henvisning til, at klageren ikke havde overholdt reglen om høj forudbetaling for Rejsekort Anonymt på sin rejse mellem to landsdele.

Midttrafik skal som afgørelsesorgan overholde de forvaltningsretlige grundprincipper. Der kan argumenteres for, at der med de eksplicite bestemmelser om høj forudbetaling på Rejsekort Anonymt på rejser mellem landsdelene ikke er tillagt afgørelsesmyndigheden en skønsmæssig beføjelse, men heroverfor står hensynet til, at afgørelsesmyndigheden også inddrager hensyn til saglighed, rimelighed og proportionalitet, når det skal besluttes, om en kontrolafgift skal fastholdes. At træffe beslutning om, at kontrolafgiften skal frafalde, indebærer således ikke en fravigelse eller ignorering af rejsereglerne og kortbestemmelserne, men derimod en sagsbehandling, som er i overensstemmelse med de forvaltningsretlige forskrifter.

Ankenævnet fandt ved afgørelsen, at det i det konkrete tilfælde ikke var rimeligt at fastholde kontrolafgiften over for passageren, således som det fremgår af afgørelsen.

Ankenævnet tog herved også i betragtning, at der ikke er risiko for omgåelse. Ankenævnet finder ikke belæg for Midttrafiks synspunkt om, at nærværende afgørelse umiddelbart vil kunne danne præcedens i sager vedrørende for sent købte mobilbilletter.

Afgørelsen af 1. november fastholdes derfor i sin helhed.

På ankenævnets vegne

Tine Vuust
Nævnensformand